

Väljaandja:	Vabariigi Valitsus
Akti liik:	määrus
Teksti liik:	terviktekst
Redaktsiooni jõustumise kp:	01.06.2013
Redaktsiooni kehtivuse lõpp:	27.10.2013
Avaldamismärge:	RT I, 19.02.2013, 10

Mahltoodete koostis- ja kvaliteedinõuded ning märgistamise erinõuded¹

Vastu võetud 27.02.2004 nr 55
[RT I 2004, 12, 85](#)
jõustumine 13.03.2004

Muudetud järgmiste aktidega

Vastuvõtmine	Avaldamine	Jõustumine
03.01.2008	RT I 2008, 2, 14	01.02.2008
26.03.2009	RT I 2009, 19, 128	30.03.2009, osaliselt 20.01.2010
14.05.2009	RT I 2009, 26, 163	01.07.2009
17.06.2010	RT I 2010, 41, 243	08.07.2010
14.02.2013	RT I, 19.02.2013, 3	22.02.2013, osaliselt 01.06.2013

Määrus kehtestatakse [toiduseaduse](#) § 12 lõike 4 ja § 38 lõike 5 alusel.

1. peatükk ÜLDSÄTTED

§ 1. Reguleerimisala

(1) Määrusega kehtestatakse puuviljadest valmistatud mahltoodete koostis- ja kvaliteedinõuded ning märgistamise erinõuded. Mahltooted käesoleva määruse tähenduses on mahl, mahl kontsentreeritud mahlast, kontsentreeritud mahl, mahlapulber ja nektar. Puuviljadena käsitatakse käesoleva määruse tähenduses ka marju.

(2) Määrust ei kohaldata tomatitest valmistatud mahltoodetele.

2. peatükk MAHLTOODETE KOOSTIS- JA KVALITEEDINÕUDED

§ 2. Mahl ja mahl kontsentreeritud mahlast

(1) Mahl on käärimisvõimeline, kuid käärimata, ja saadakse üht või mitut liiki veatutest ja küpsetest, värsketest või külmsäilitatud puuviljadest ning mahlal on puuviljaliigile iseloomulik värv, lõhn ja maitse. Töötlemisel mahlast eraldatud lõhna ja maitset ning viljaliha ja puuviljarakke võib taastada samasse mahla.

(2) Viljaliha ja puuviljarakud saadakse puuviljade söödavatest osadest ilma neist mahla eraldamata. Tsitrusviljamahla viljaliha ja puuviljarakud sisaldavad ka vilja endokarbis ehk sisekihis asuvaid mahla sisaldavaid sektoreid.

(3) Tsitrusviljamahl eraldatakse vilja endokarbist. Laimimahla võib saada tervetest laimidest sellise töötlemisviisi abil, millega vilja väliskesta kogust vähendatakse miinimumini.

(4) Mahl kontsentreeritud mahlast saadakse kontsentreeritud mahlast, millele lisatakse mahla kontsentreerimisel eraldunud koguses vett ning millel taastatakse lõhn ja maitse ning vajaduse korral ka samast või sama liiki mahlast töötlemisel eraldatud viljaliha ja puuviljarakud. Lisataval veel peavad olema sobivad keemilised, mikrobioloogilised ja organoleptilised omadused, et tagada mahlale iseloomulik kvaliteet.

(5) Lõikes 4 nimetatud mahla organoleptilised ja analüütilised omadused peavad olema lõigetes 1 ja 3 nimetatud sama liiki mahla keskmiste näitajatega vähemalt samaväärsed.

(5¹) Lõikes 4 nimetatud mahla Bixi miinimumväärtused on esitatud lisas 2. Lisas 2 nimetatud puuviljast või marjast valmistatud lõikes 4 nimetatud mahla Bixi miinimumväärtus on kontsentreeritud mahla valmistamiseks kasutatud puuvilja või marja ekstraheerimisel saadud mahla Bixi miinimumväärtus.
[RT I 2010, 41, 243- jõust. 08.07.2010]

(6) Lõikes 1 nimetatud mahla taastatud lõhn, maitse, viljaliha ja puuviljarakud peavad olema töötlemisel eraldatud samast mahlast. Lõikes 4 nimetatud mahla lõhna, maitset, viljaliha ning puuviljarakke võib taastada ka sama liiki mahlast.

(7) Viinhappe soolasid võib taastada üksnes viinamarjamahla puhul.

§ 3. Kontsentreeritud mahl, mahlapulber ja nektar

(1) Kontsentreeritud mahl saadakse üht või mitut liiki mahlast vee eraldamisega füüsikalise töötlemisviisiga. Tarbijale üleandmiseks ettenähtud kontsentreeritud mahlast peab olema eraldatud vähemalt 50 protsenti vett.

(2) Mahlapulber saadakse üht või mitut liiki mahlast vee peaaegu täieliku eraldamisega füüsikalise töötlemisviisiga.

(3) Nektar on käärimisvõimeline, kuid käärimata, ja saadakse vee ning suhkrutoote ja mee lisamisega § 2 lõigetes 1 ja 4 ning käesoleva paragrahvi lõigetes 1 ja 2 nimetatud mahlatootele, püreele või nende segule.

(4) Püree on käärimisvõimeline, kuid käärimata, ja saadakse puuviljadest, mis võivad olla kooritud ning mis püreestatakse neist mahla eemaldamata. Kontsentreeritud püree saadakse püree vee osalise eraldamisega füüsikalise töötlemisviisiga.

(5) Nektari valmistamisel lisatakse:

1) suhkrutoodet või „Toiduseaduse” § 12 lõike 4 ja § 38 lõike 5 alusel kehtestatud mee koostis- ja kvaliteedinõuetele ning märgistamise erinõuetele vastavat mett või mõlemat kuni 20 protsenti valmistoote kogumassist;

2) vett sellises koguses, et mahla, püree või nende segu sisaldus ei oleks väiksem määruse lisa 1 esitatud väärtusest.

[RT I 2010, 41, 243- jõust. 08.07.2010]

(6) Vähendatud energiasisaldusega või suhkrut lisamata valmistatud nektari puhul võib suhkrut osaliselt või täielikult asendada Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EÜ) nr 1333/2008 toidu lisaainete kohta (ELT L 354, 31.12.2008, lk 16–33) nõuete kohase magusainega.

[RT I, 19.02.2013, 3- jõust. 01.06.2013]

(7) Lisa 1 punktides 2 ja 3 nimetatud looduslikult kõrge suhkrusisaldusega puuviljadest ja aprikoosidest ning nende segust võib nektarit valmistada suhkrut, mett ja magusainet lisamata.

[RT I 2010, 41, 243- jõust. 08.07.2010]

§ 4. Suhkrutoodete, sidrunimahla, happesuse regulaatori ja süsinikdioksiidi sisaldus mahlatoodetes

(1) Paragrahvi 2 lõigetes 1 ja 4 nimetatud mahlatoodetes võib kasutada maitse parandamiseks või magustamiseks fruktoosisiirupit ja „Toiduseaduse” § 12 lõike 4, § 38 lõike 5 ja § 49 lõike 4 alusel suhkrutoodete kohta kehtestatud nõuetes nimetatud suhkrutooteid. Paragrahvi 2 lõikes 1 nimetatud mahlas kasutatavad suhkrutoodet peavad sisaldama alla 2 protsendi vett.

(2) Nektaris võib kasutada fruktoosisiirupit, puuviljadest eraldatud suhkrut ja „Toiduseaduse” § 12 lõike 4, § 38 lõike 5 ja § 49 lõike 4 alusel suhkrutoodete kohta kehtestatud nõuetes nimetatud suhkrutooteid.

(3) Paragrahvi 2 lõigetes 1 ja 4 ning § 3 lõigetes 1 ja 2 nimetatud mahlatoote, välja arvatud nimetatud tooted piri- ja viinamarjamahlast, valmistamisel võib maitse parandamiseks kasutada suhkrutooteid kuivainena arvestatuna kuni 15 grammi liitri mahla kohta ning magustamiseks lisada suhkrutooteid kuivainena arvestatuna kuni 150 grammi liitri mahla kohta eeldusel, et maitse parandamiseks ja magustamiseks lisatud suhkrutoodete kogus kokku ei ületa 150 grammi liitri mahla kohta.

(4) Mahlatoodetele võib happesuse reguleerimiseks lisada kontsentreeritud või kontsentreerimata sidrunimahla või neid mõlemaid arvestatuna veevaba sidrunhappena kuni 3 grammi liitri toote kohta. Samale mahlale, mahlale kontsentreeritud mahlast, kontsentreeritud mahlale ja mahlapulbrile ei tohi lisada suhkrutooteid ning kontsentreeritud või kontsentreerimata sidrunimahla või Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EÜ) nr 1333/2008 nõuete kohaselt kasutada lubatud happesuse regulaatorit.

[RT I, 19.02.2013, 3- jõust. 01.06.2013]

(5) Mahlatoodetele võib lisada süsinikdioksiidi.

§ 5. Töötlemisviisid ja ained

(1) Mahlatoodete valmistamisel võib kasutada järgmisi töötlemisviise ja aineid:

- 1) mehaanilist ekstraheerimist;
- 2) tavapäraseid füüsikalisi töötlemisviise, kaasa arvatud kontsentreeritud mahla valmistamisel puuviljade, välja arvatud viinamarjad, töötlemiseks söödava osa vesiekstraktsiooni, kui selliselt saadud kontsentreeritud mahl vastab nõuetele;
- 3) viinamarjamahla puhul, kui viinamarju on sulfiteeritud vääveldioksiidiga, on lubatud desulfiteerimine füüsikalise töötlemisviisiga, eeldusel et liitri valmistoote vääveldioksiidi sisaldus ei ületa 10 milligrammi;
- 4) pektinaase, mis vastavad Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EÜ) nr 1332/2008, mis käsitleb toiduenesüüme ning millega muudetakse nõukogu direktiivi 83/417/EMÜ, nõukogu määrust (EÜ) nr 1493/1999, direktiivi 2000/13/EÜ, nõukogu direktiivi 2001/112/EÜ ja määrust (EÜ) nr 258/97 (ELT L 354, 31.12.2008, lk 7–15), nõuetele;
[RT I 2009, 19, 128- jõust. 30.03.2009]
- 5) proteaase, mis vastavad määruse (EÜ) nr 1332/2008 nõuetele;
[RT I 2009, 19, 128- jõust. 30.03.2009]
- 6) amülaase, mis vastavad määruse (EÜ) nr 1332/2008 nõuetele;
[RT I 2009, 19, 128- jõust. 30.03.2009]
- 7) želatiini;
- 8) tanniine;
- 9) bentoniiti;
- 10) silikaerogeeli;
- 11) aktiivsütt;
- 12) keemiliselt inertseid filtreerimise abiaineid ja sadestamise toimeaineid, nagu perliiti, pestud diatomiiti, tselluloosi, lahustumatut polüamiidi, polüvinüülpolüpurrolidooni ja polüstireeni;
- 13) keemiliselt inertseid adsorbeerimise abiaineid, mida kasutatakse tsitrusviljade mahlas limonoidi ja naringiini sisalduse vähendamiseks, mõjutamata seejuures märkimisväärselt limonoidglükosiidide, happe, suhkrute, sealhulgas oligosahhariidide, või mineraalainete sisaldust.

(2) Lõike 1 punktides 12 ja 13 nimetatud abiained ja sadestamise toimeained peavad vastama „Toiduseaduse” § 31 lõike 2 alusel toiduga kokku puutuda lubatud materjalide ja esemete kohta kehtestatud nõuetele.

(3) [Kehtetu - RT I 2008, 2, 14- jõust. 01.02.2008]

(4) Lisaks lõikes 1 loetletud ainetele võib mahlatoodete valmistamisel kasutada lisaaineid kooskõlas Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EÜ) nr 1333/2008 nõuetega.
[RT I, 19.02.2013, 3- jõust. 01.06.2013]

3. peatükk MÄRGISTAMISE ERINÕUDED

§ 6. Mahlatoodete märgistamise erinõuded

(1) Mahlatoodete märgistamise korral tuleb järgida „Toiduseaduse” § 38 lõike 5 alusel kehtestatud toidu märgistusele esitatavaid nõudeid, märgistamise ja muul viisil teabe edastamise korda ja käesolevas paragrahvis esitatud märgistamise erinõudeid. Paragrahvis 1 esitatud nimetusi kasutatakse üksnes peatükis 2 sätestatud koostis- ja kvaliteedinõuete kohaste toodete puhul.
[RT I 2009, 26, 163- jõust. 01.07.2009]

(2) Üht liiki puuviljadest valmistatud mahlatoodete puhul kasutatakse nimetuses puuviljaliigi nimetust. Enam kui üht liiki puuviljadest, välja arvatud happesuse reguleerimiseks kasutatud sidrunimahl, valmistatud mahlatoodete nimetuses märgitakse kasutatud puuviljade nimetused mahla või püree mahulise sisalduse alanevas järjestuses.

(3) Kolmest ja enamast liigist puuviljadest valmistatud mahlatoodete nimetuses võib puuviljaliikide nimetuste asemel kasutada sõnu „mitme puuvilja/marja” või mõnesid teisi sama tähendusega sõnu või märkida kasutatud puuviljaliikide arv.

(4) Sellise § 2 lõigetes 1 ja 4 ning § 3 lõigetes 1 ja 2 nimetatud mahlatoote nimetuses, mis on magustatud suhkrutoote lisamisega, esitatakse sõnad „magustatud” või „lisatud suhkruga”, millele järgneb maksimaalne lisatud suhkrutoote sisaldus. Suhkrutootesisaldus arvestatakse suhkru kuivainena ja väljendatakse grammides liitri mahla kohta.

(5) Koostisosade loetelus ei pea esitama aineid, mida kasutatakse mahlatoodetes nende sisalduse taastamiseks täpselt vajalikus koguses. Paragrahvi 2 lõigetes 1 ja 4 nimetatud mahlale täiendava viljaliha või puuviljarakkude lisamine esitatakse märgistusel.

(6) Paragrahvi 2 lõigetes 1 ja 4 nimetatud mahlade segu ning sellise nektari märgistusel, mis on osaliselt või täielikult saadud ühest või mitmest kontsentreeritud tootest, esitatakse sõnad „valmistatud kontsentreeritud mahlast/püreest” või „osaliselt valmistatud kontsentreeritud mahlast/püreest”. See teave esitatakse toote nimetuse vahetus läheduses, taustast hästi eristatavana ja selgelt nähtavana.

(7) Nektarite puhul esitatakse minimaalne mahla, püree või nende segu sisaldus toote nimetusega samas vaateväljas koos sõnadega „puuvilja/marja sisaldus vähemalt ...%”.

(8) Sellise kontsentreeritud mahla puhul, mis ei ole ette nähtud tarbijale üleandmiseks, peab olema märges lisatud suhkrutoodete, sidrunimahla või happesuse regulaatori kohta ning samuti tuleb esitada selle koostisosa kogus. See teave esitatakse pakendil, pakendi külge kinnitatud etiketil või kaasasoleval dokumendil.

4. peatükk LÕPPSÄTTED

§ 7. Määruse kehtetuks tunnistamine

[Käesolevast tekstist välja jäetud.]

§ 8. Määruse rakendamine

(1) Kuni 31. detsembrini 2004. a võib jätkata määruses nimetatud mahlatoodete valmistamist ja märgistamist käesoleva määruse nõudeid järgimata, kuid kooskõlas seni kehtinud määrusega ning arvestades, et Eestist väljaveetava kauba puhul lähtutakse sihtriigis kehtivatest nõuetest.

(2) Enne 1. jaanuari 2005. a vastavalt lõikele 1 valmistatud ja märgistatud mahlatooteid võib müüa kuni 30. juunini 2005. a.

¹ nõukogu direktiiv 2001/112/EÜ inimtoiduks ettenähtud puuviljamahlade ja teatavate samalaadsete toodete kohta (EÜT L 10, 12.01.2002, lk 58), muudetud nõukogu määrusega (EÜ) nr 1182/2007 (ELT L 273, 17.10.2007, lk 1), Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega (EÜ) nr 1332/2008 (ELT L 354, 31.12.2008, lk 7); muudetud direktiiviga 2009/106/EÜ (ELT L 212, 15.08.2009, lk 42).
[RT I 2010, 41, 243- jõust. 08.07.2010]

[Lisa 1](#) Nektari minimaalne mahla-, püree- või nende segu sisaldus

[Lisa 2](#) Kontsentreeritud mahlast mahla Bixi miinimumväärtused